

***Sedință de dezbatere publică cu operatorii economici din piață,
pe marginea proiectul de ordin de aprobare a
Regulamentului de funcționare și de decontare a pieței de echilibrare și a
Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile
cu echilibrarea
14.12.2016***

Marian Cernat, ANRE: Mulțumim, în primul rând, că ați răspuns invitației noastre de astăzi de a participa la această dezbatere. Noi ne-am propus ca prin proiectul acesta de ordin sau prin ordinul ce va rezulta să realizăm un document consolidat privind regulile de funcționare a pieței de echilibrare (PE) și de calcul al dezechilibrelor PRE-urilor. Să integrăm toate reglementările existente aferente acestui domeniu, să schimbăm cât mai puțin posibil și să introducem elementele de schimbare strict necesare. V-aș ruga pe toți când veți lua cuvântul să aveți în vedere acest detaliu. Am încercat să preluăm așa cum sunt regulile actuale de funcționare a PE și de calcul al dezechilibrelor PRE-urilor și să facem un minim de schimbări. Schimbările pe care le-am propus sunt cele care au izvorât din activitatea/experiența de până acum de operare a PE. Una din schimbările propuse în proiectul de ordin se referă la faptul că poziția netă contractuală a PRE-ului se modifică acum cu energia livrată de către unitățile dispecerizabile, deci cea efectiv livrată din dispoziția de dispecer. Actualmente și până acum poziția netă contractuală a PRE-ului se modifică cu dispoziția de dispecer și știți că avea inconvenientul că atunci când unitatea dispecerizabilă nu livra întreaga cantitate, la nivelul PRE-ului se înregistra dezechilibrul respectiv și energia era plătită la nivelul PRE-ului fie ca energie de excedent, fie ca energie de deficit la prețul de excedent și de deficit al PE. Prin proiectul de ordin am propus ca poziția netă contractuală să se modifice cu realizatul din dispoziția de dispecer și în felul acesta la nivelul PRE-ului nu se mai înregistrează dezechilibru din acest motiv, nerealizarea dispoziției de dispecer 100%. Ca să stimulăm participanții la piață să livreze energia de echilibrare cât mai aproape de dispoziția de dispecer, am introdus așa numita *penalizare pentru energia nelivrată*, atât la up cât și la down. Repet, asta este o cerință mai veche, izvorâtă din practica PE. O altă modificare pe care am implementat-o este eliminarea acelei limitări de 250 lei maximum diferența dintre prețul cel mai mare și prețul cel mai mic de ofertă într-un interval de dispecerizare pentru o categorie de unități dispecerizabile. Acum singura limitare la up este 450 lei + PIP, iar la down este 0,1 lei/MWh. O altă modificare care apare în proiectul de ordin se referă la regimul PRE-urilor, respectiv în proiectul de ordin s-a prevăzut ca fiecare titular de licență să se înscrie la PRE la Transelectrica, iar dacă își transferă responsabilitatea echilibrării unui alt PRE, acest PRE se conservă și rămâne înregistrat la Transelectrica ca și PRE astfel încât într-o situație în care este scos din PRE-ul care și-a asumat responsabilitatea pentru titularul de licență respectiv, să aibă deja PRE înregistrat și Transelectrica să aibă o relație contractuală cu el și să poată fi răspunzător de costurile cu dezechilibrele respective. Asta presupune și faptul că pentru PRE-ul respectiv, titularul de licență trebuie să depună o garanție și Transelectrica trebuie să urmărească volumul acestei garanții astfel încât să fie corelat cu volumul afacerii titularului de licență respectiv. Am mai făcut un lucru și anume, am clarificat situațiile în care se face selecția în PE a perechilor preț-cantitate pentru eliminarea congestiilor de rețea, atât la up cât și la down, cât și marcarea perechilor preț-cantitate care sunt sărite în ordinea de merit pentru a evita apariția unei congestii de rețea. Spun că am clarificat pentru că modul de decontare și acum este implementat la nivelul operatorului PE, respectiv a modului de decontare și calcul al costului cu eliminarea restricțiilor de rețea, dar în Codul comercial era o

prevedere care uneori nu putea fi aplicată, alteori nu avea sens să fie aplicată, respectiv se cerea ca de fiecare dată când ai marcat ca utilizată o pereche preț-cantitate pe managementul congestiilor la creștere, automat să marcheze aceeași cantitate de reducere de putere și în oglindă la reducere de putere și creștere de putere. Lucrul acesta nu s-a aplicat niciodată pentru că uneori este un nonsens. De exemplu: dacă se selectează o pereche preț-cantitate la up pe managementul congestiilor, iar sistemul este în continuare în dezechilibru și e necesar să selectezi în continuare cantități la creștere în ordinea de merit, ce sens are ca automat când ai selectat pe managementul congestiilor la up să te duci să selectezi la down, când sistemul are în continuare nevoie de creștere de putere. Deci, am clarificat în ordin toate aceste aspecte astfel încât acum să fie limpede atât pentru operatorul de sistem cât și pentru participanții la PE. De asemenea, știm că de la începutul Codului comercial au fost prevăzute penalități pentru dezechilibrul de la notificare pentru unitățile dispecerizabile, dar din motive pe care nu vreau să le mai reiau acum, s-au stabilit acei coeficienți astfel încât penalitatea să fie practic zero. Acum eliminând acele condiții care au impus o penalitate practic zero pentru dezechilibrul de la notificare și pornind de la necesitatea ca operatorul de sistem să aibă în platformă pentru ziua următoare niște notificări corecte, în concordanță cu realitatea, ca să poată face o programare a funcționării sistemului pentru ziua următoare în cunoștință de cauză, am introdus alți coeficienți, respectiv am crescut penalitatea aceasta pentru dezechilibrul la notificare, am cerut colegilor de la OPCOM să facă o simulare, am văzut astăzi simularea respectivă și propunerea noastră, dacă cădem de acord și cu dumneavoastră, este că trebuie să reducem această penalitate. Acum este undeva la 20% din prețul de închidere al PZU, asta înseamnă în medie undeva la 30-40 de lei și cred că trebuie să o reducem undeva la 1-2% din PIP, adică să fie respectiv 1,5-2-3 lei. Un alt element de noutate pe care l-am introdus se referă la transparența PE și în acest sens am introdus publicarea ofertelor în ziua următoare zilei de livrare, pentru ziua de livrare și a tranzacțiilor realizate la o lună după luna de livrare. Cam astea au fost principalele modificări pe care le-am introdus, în rest am încercat să preluăm ad litteram prevederile din Codul comercial și din celelalte reglementări aferente PE. Dacă reușim să promovăm acest documente împreună cu cel pe care l-am discutat mai devreme privind măsurarea și altul pe care îl avem în lucru, privind piața serviciilor tehnologice de sistem, vom fi în măsură să anulăm integral prevederile Codului comercial și toate aceste prevederi au deja substituit în toate reglementările pe care le-a emis autoritatea de reglementare. În documentul pus pe site, la calculul prețului de up și prețului de down este folosită o formulă nu foarte precisă în sensul că acest preț se stabilește având la numărător cantitățile de energie selectate pe piață înmulțite cu prețurile respective, livrate din aceste selecții, minus livratul din cantitatea selectată pe managementul congestiilor înmulțite cu prețul ei și la numitor suma cantităților selectate pe piață și pe managementul congestiilor. Imprecizia rezultă din faptul că la numărător trebuia să scădem numai costul cu eliminarea restricțiilor de rețea, deci practic cantitatea selectată pentru eliminarea restricțiilor de rețea înmulțită cu diferența dintre prețul acestei cantități și cea care ar fi fost evitată pe PE prin selectarea acestei cantități. Este un element de precizie în ceea ce privește determinarea prețului de up și prețului de down și avem în vedere să facem și această modificare în ordinul pe care îl vom supune aprobării Comitetului de reglementare. Acum vă rog să ne spuneți care sunt punctele dumneavoastră de vedere dacă se poate axa pe aceste probleme pe care eu le-am ridicat și pe altele pe care dumneavoastră vreți să le ridicați. Încă o dată accentuez având în vedere principiul de la care am pornit, să facem un document consolidat privind toate reglementările privind PE cu minimum de schimbări. Vă rog fiecare să spuneți numele, compania pe care o reprezentați și punctul dumneavoastră de vedere.

Ivan Virgiliu, Transelectrica: Legat de necesitatea ca toți licențiații să se înregistreze ca PRE, ce se soluționează dacă se înregistrează ca PRE? Transelectrica are o relație comercială, dar preferăm să avem o obligație comercială sau să soluționăm să nu avem pierderi? Punctul meu de vedere este ca toți licențiații să delege responsabilitatea către un PRE sau să se constituie ca PRE dacă pot, în ideea în care un licențiat nu este capabil economic să funcționeze, nu poate să își onoreze contractele, el ori se retrage de pe piață și consumatorii sunt preluați de alt licențiat sau se duc la FUI, ori, în al doilea caz, PRE-ul revocă contractul de reprezentare, în acest moment contractul de distribuție nu mai poate fi prelungit dacă acel furnizor licențiat nu mai este în curtea unui PRE. În acel moment se declanșează procedura de FUI. Nu este vorba de o problemă, dar crează obligații comerciale. Problema nu se soluționează așa.

Marian Cernat, ANRE: Ideea a fost următoarea: s-a pornit de la niște cazuri concrete pe piață când un titular de licență a fost scos de către un titular de PRE din PRE-ul respectiv și ne-am trezit în situația că nu ar fi fost niciunde și Transelectrica nu avea nici o relație contractuală cu el. Mai mult decât atât, operatorul de decontare a spus că nu îi poate calcula dezechilibre pentru că nu este înregistrat ca PRE. Această soluție s-a dat pentru a rezolva astfel de situații. Dacă titularul de licență are deja înregistrarea ca PRE și are depusă o garanție la Transelectrica, în situația în care el iese dintr-un PRE automat intră în PRE-ul lui, deci se activează PRE-ul lui, iar dacă este scos dintr-un PRE și nu reușește să se intre în alt PRE, iarăși are PRE-ul lui și activează.

Ivan Virgiliu, Transelectrica: Situația respectivă a fost generată de nerespectarea de reglementări, pentru că distribuitorul a semnat contract fără să se asigure că licențiatul este reprezentat de un PRE, nu avea formula de agregare semnată. A semnat contractul fără formulă. Acestea au fost cauzele.

Marian Cernat, ANRE: Cine a semnat contractul fără formulă?

Ivan Virgiliu, Transelectrica: Am dat documentația. Operatorul de distribuție nu avea formulă și a semnat contractul de distribuție pe baza declarării că PRE-ul respectiv este în piață.

Marian Cernat, ANRE: Care ar fi soluția dumneavoastră?

Ivan Virgiliu, Transelectrica: Soluția ar fi FUI-ul, altfel nu se soluționează, ci se transferă un risc de la PRE la Transelectrica și pierderea pe care o înregistrează Transelectrica unde se duce? Noi trebuie să o justificăm la Curtea de conturi.

Marian Cernat, ANRE: Toata lumea justifică la Curtea de conturi.

Ivan Virgiliu, Transelectrica: Din 911 licențiați câți sunt, aproximativ 20% sunt capabili să facă garanția de 50.000 lei, restul își închid activitatea și pleacă, pentru că nu își permit niște unități fotovoltaice să facă o garanție de 50.000 lei minim. Este foarte mare pentru ei.

Daniela Cristescu, ANRE: Adaptați acest nivel al garanției în funcție de mărime.

Ivan Virgiliu, Transelectrica: Dacă pentru PRE-ul licențiat îi provoacă daune, de aceea este scos de acolo, un PRE scoate un licențiat doar dacă nu asigură nivelul de garantare și atunci nu este convenabil pentru ei și în momentul în care pleacă de la PRE pentru că nu este bun, vine și semnează cu Transelectrica comercial ... este jos problema, nu este sus. Ei nu cunosc reglementările și nu le aplică.

Marian Cernat, ANRE: Am înțeles problema. Dacă vorbim de garanție, aceasta se face în conformitate cu o procedură. Procedura se face de către dumneavoastră cu publicarea pe site, dar care trebuie să țină cont de niște lucruri și sigur că o garanție trebuie să țină cont de volumul

costurilor pe care le-ar induce acel titular de licență și ar fi o modalitate de acoperire pentru Transelectrica. Eu credeam că spuneți altceva. O dată, că este o birocrație în plus pentru fiecare titular de licență să se înregistreze etc. eu credeam că asta vreți să spuneți, că acest mod de soluționare a problemei propus de noi prin proiectul de ordin duce la o birocrație în plus. Că toți cei 900 de titulari de licență trebuie să se înregistreze ca PRE, să aducă documentele, să facă formalitățile necesare. Toți cei 900 de titulari de licență trebuie să depună o garanție, să aducă documentele, să facă formalitățile necesare, Transelectrica să urmărească ca volumul acestor garanții moment de moment să fie în concordanță cu volumul afacerii, să fie o garanție suficientă să acopere eventualele pagube pe care le-ar aduce acest titular de licență. Credeam că de aici porniți. Așa cum este pusă problema în proiectul nostru de ordin, vă asigură pe dumneavoastră din punct de vedere comercial pentru că vă dă posibilitatea să îi cereți o garanție și să i-o aduceți la zi de fiecare dată când considerați că e prea mică. Dar, sunt elementele acestea de birocrație în plus și atunci eu v-aș propune următoarea soluție: să rămână ca până acum înscrierea ca PRE, dar pentru titularul de licență care este responsabil de PRE să avem în mod expres prevăzută obligativitatea ca atunci când vrea să scoată din PRE un titular de licență, să fie conștient de faptul că scoaterea nu se poate face instantaneu de azi pe mâine. Trebuie să i se notifice, să i se dea o perioadă de timp în care titularul de licență respectiv fie își face PRE propriu, respectiv duce documentele la Transelectrica, depune garanția și se înscrie ca PRE. Numai din momentul în care s-a înscris ca PRE este valabilă scoaterea din PRE-ul respectiv, fie se înscrie într-un alt PRE și în momentul în care s-a înscris în alt PRE devine efectivă scoaterea din fostul PRE. Dacă nu reușește nici una nici alta, din cele două variante într-un interval rezonabil de timp, atunci să îi mai dăm o perioadă de câteva zile, timp în care autoritatea face formalitățile de a lua toți consumatorii și a-i scoate din piață, dar asta presupune pentru titularul de PRE că rămâne responsabil pentru dezechilibrele acestui titular de licență până la soluționarea definitivă a problemei. Deci, fie își face un nou PRE sau se înscrie în alt PRE, fie i se iau consumatorii și el este scos din piață. Mie mi se pare că soluția aceasta este mai bună pentru că elimină o parte din birocrație, deci nu mai obligăm toți titularii de licență să se înscrie ca PRE și pe de altă parte responsabilizează PRE-urile.

Alina Călugăreanu, Electrica: În ce fel responsabilizează PRE-urile?

Marian Cernat, ANRE: Respectiv când PRE-ul ia un titular de licență își asumă responsabilitatea pentru el, trebuie să se asigure că acel titular de licență este bun platnic, poate să îi ceară garanții, poate să îl urmărească de fiecare dată cum a făcut o datorie să vadă dacă și-o achită la timp.

Alina Călugăreanu, Electrica: Și care ar fi măsurile?

Marian Cernat, ANRE: Păi v-am spus! Deci dumneavoastră, titularul de PRE este suveran. Nu este obligat niciodată să ia un titular de licență în PRE, decât dacă se asigură că respectivul este bun-platnic. Cum se asigură este treaba lui. De exemplu, poate să îi ceară garanții.

Alina Călugăreanu, Electrica: Da, dar se poate să existe un cadru de reglementare care să asigure o egalitate între toți titularii de licență care sunt dispuși ca PRE? Așa cum Transelectrica are un cadru de reglementare creat și funcționează într-o piață concurențială a serviciilor ca PRE, fie pentru toți titularii de licență PRE să se asigure acest cadru, fie atunci să se înțeleagă că dacă un PRE nu mai dorește să aibă o relație contractuală cu acest client, să aibă dreptul să o facă în termenul legal de 2 zile.

Marian Cernat, ANRE: Păi a vorbit cineva de vreo discriminare între PRE-uri?

Alina Călugăreanu, Electrica: Ați zis să se prelungească până la momentul în care toată lumea este în regulă, lucru care nu este posibil pentru că acest termen se poate lungi până la anul.

Marian Cernat, ANRE: Păi am spus așa: în reglementare dăm niște termene precise. Să zicem 10 zile până își face un nou PRE sau se înscrie într-un alt PRE și încă 5 zile până când i se iau consumatorii și e scos din piață.

Alina Călugăreanu, Electrica: Valoarea dezechilibrelor pentru aceste 10 zile, plus încă 2, plus încă 3 este foarte mare, pentru că acest titular de licență este obligat să facă formele de înscriere la Transelectrica, el în aceste 10 plus 2 zile poate să facă ofertă de vânzare pe PZU, fără garanție, fără nimic și nu am cum să îl opresc.

Marian Cernat, ANRE: Iar dumneavoastră, ca titular de PRE, când l-ați primit în PRE ... cine vă oprește să îi cereți o garanție care să acopere și eventualele dezechilibre pe care le poate face în acele 15 zile? Nu vă obligă nimeni să îl luați în PRE. Dacă este un titular de licență care nu inspiră încredere, n-are decât să își facă propriul PRE.

Alina Călugăreanu, Electrica: Această acțiune nu trebuie să aibă un istoric. Dacă a făcut probabil că se cunoaște și participanții cunosc, dar un client care ascunde o situație financiară de criză poate să aibă astfel de comportamente.

Marian Cernat, ANRE: Și atunci care este soluția? Să socializăm aceste pierderi?

Alina Călugăreanu, Electrica: Nu să socializăm. Să avem același grad de asigurare la nivelul tuturor prestatorilor de servicii ca PRE.

Marian Cernat, ANRE: Am înțeles punctul dumneavoastră de vedere, dar dumneavoastră nu vreți să înțelegeți un lucru. 1) Nici o reglementare nu obligă un titular de PRE să își asume responsabilitatea pentru un titular de licență. Este voința lui, este dreptul lui. Dacă e voința lui și dreptul lui, el trebuie să se asigure cu criteriile proprii că acel titular pe care îl ia în PRE și pentru care își asumă responsabilitatea echilibrării e un bun-platnic. Dacă nu este un bun-platnic atunci să îi ceară garanții. Nu vă oprește nimeni să cereți garanții.

Alina Călugăreanu, Electrica: Dar rea-intenție nu e același lucru cu bun sau rău-platnic.

Marian Cernat, ANRE: Includeți în garanție și reaua-intenție.

Alina Călugăreanu, Electrica: Cum?

Marian Cernat, ANRE: Păi o estimați! Transelectrica cum să cunțifice? Dumneavoastră nu puteți cuantifica pentru un număr de titulari de licență care este de 10 sau 20 de ori mai mic decât numărul titularilor de licență de la nivelul sistemului?

Alina Călugăreanu, Electrica: Din punctul nostru de vedere, în calitate de prestatori de servicii este clar că ne asumăm niște riscuri.

Marian Cernat, ANRE: Nu, sunteți titulari de licență care vă asumați și responsabilitatea dezechilibrelor altor titulari de licență. Nu este o meserie PRE-ul.

Alina Călugăreanu, Electrica: Este obligatorie până la urmă!

Marian Cernat, ANRE: Ce este obligatorie?

Alina Călugăreanu, Electrica: Piața de echilibrare!

Marian Cernat, ANRE: Ce legătură are PE cu PRE-urile? Ce obligații vă dă în cadrul PRE-ului?

Alina Călugăreanu, Electrica: Toți titularii de licență la momentul deținerii licenței sunt obligați, pentru a acționa în piață, să se înscrie în PE. Este o condiție obligatorie. Este singura piață în care ești obligat să te înscrii.

Marian Cernat, ANRE: Vedeți că nu știți! Faceți confuzie! La PE trebuie să se înscrie toți titularii de licență care dețin unități dispecerizabile. Deci încă o dată. Atâta vreme cât un titular de licență nu este obligat sub nici o formă să-și asume responsabilitatea pentru un alt titular de licență nu este valabil ce spuneți dumneavoastră. Dacă vreți să vă asumați responsabilitatea, vă asumați și riscurile. Nu vă obligă nimeni. Iar dacă un titular de licență prezintă riscuri, nu îl ia nimeni în PRE și își face PRE separat.

Alina Călugăreanu, Electrica: Păi atunci poziția este următoarea. Nu să aștepte PRE-ul respectiv ca alți operatori de tip Transelectrica să își facă fonduri astfel încât să fie îndeplinite toate cerințele, apoi să încheiem relația contractuală cu acel titular de licență. Deci, dacă există o înscriere anterioară la Transelectrica, ca apoi să poată reveni la calitatea pe care a avut-o el inițial. Vroiam să vă propun și asta va fi și parte din observațiile noastre, garanția pe care o constituie un titular de licență la momentul solicitării licenței, este o formă de garantare valabilă?

Marian Cernat, ANRE: Nu este o garanție. Noi ne-am interesat despre lucrul acesta. Este vorba de a demonstra o anumită bonitate financiară. Nu este o garanție, în sensul în care este garanția care se depune în favoare lui Transelectrica de către un PRE, ca atunci când nu își îndeplinește dezechilibrele să îi execute garanția sau garanția pe care o ia OPCOM-ul pentru participarea la PZU sau la PI. Deci aia nu rezolvă problema.

Alina Călugăreanu, Electrica: Și atunci nu doriți să modificați cadrul de reglementare astfel încât acea garanție să se constituie ...

Marian Cernat, ANRE: În favoarea cui?

Alina Călugăreanu, Electrica: În favoarea ANRE.

Marian Cernat, ANRE: Cum poate deveni ANRE beneficiară a acelei garanții?

Alina Călugăreanu, Electrica: Pentru a putea transfera către acele zone care nu ...

Marian Cernat, ANRE: Haideti că intrăm într-un domeniu pe care eu, personal, nu îl stăpânesc, partea aceasta financiară a garanțiilor. Este însă clar că aceasta nu este soluția.

Natalia Vlad, ANRE: Păi nu avem atribuții. Asta înseamnă că ar trebui noi să administrăm acele garanții și nu avem nici o atribuție în acest sens.

Gheorghe Elena, Electrica: Vreau să întreb dacă există o modalitate prin care se poate dovedi reaua-intenție a unui titular de licență și să i se retragă licența. În momentul în care se constată că acel titular crează un deficit sistemului nu neapart PRE-ului, să se ia măsuri.

Marian Cernat, ANRE: Păi asta s-a întâmplat, dar din păcate prea târziu.

Alina Călugăreanu, Electrica: Și nici nu e bine să prelungim 10 zile cu încă 2 etc

Marian Cernat, ANRE: Nu, dar dumneavoastră aveți soluția! Orice titular de PRE poate să îi ceară garanții. Astea sunt condițiile, nu îți place te duci în altă parte, îți faci un PRE. Nu vă obligă nimeni. Nu trebuie să ne tenteze taxa/tarifal acela de participare la PRE cu orice risc. Trebuie să vă asumați riscurile respective. Trebuie să îl luați să știți că vă asumați responsabilitatea pentru dezechilibre până la o dată ulterioară dorinței dumenavoastră de a-l scoate din PRE.

Alina Călugăreanu, Electrica: Deci fără să fie prelungită această dată de emiteră a unor reglementări. Fără să fie 10 zile pentru X să își facă documentele. Aceasta birocrație până la urmă este la orice nivel.

Marian Cernat, ANRE: Fără această birocrație nu se poate. Nu se poate instantaneu să îl scoatem pe unul din PRE. Dumneavoastră care credeți că este timing-ul atunci când vreți să îl scoateți pe un titular din PRE?

Alina Călugăreanu, Electrica: 2 zile!

Marian Cernat, ANRE: Transelectrica, se poate înscrie un PRE în 2 zile?

Reprezentant Transelectrica: Dacă are toate documentele necesare, în 2 zile se poate.

Marian Cernat, ANRE: Păi și le are? ... Asupra zilelor nu avem o decizie. Câte zile să fie timing-ul până la înscrierea în alt PRE sau formarea unui PRE sau câte zile până la preluarea consumatorilor nu am stabilit-o. Asta e în funcție de condițiile concrete.

Daniela Cristescu, ANRE: Dacă ați citit, noi am încercat să avem grijă și să fie un termen scurt, cred că 5 zile să poată fi prelungit în cazul în care nu are toate datele și informațiile, dar nu mai mult de 10 zile. Acum, aceste termene pot fi micșorate/mărite, dar care să țină seama de ambele părți așa cum ați văzut. Să poată fi îndeplinite de participanți, pentru că unii dintre ei s-ar putea să fie și nevinovați. După părerea mea, dacă cel care e problema și trebuie revocat este un PRE care are mai mulți membri, atunci membrii aceia au o problemă. În momentul în care PRE-ul ”părinte” ar trebui să fie revocat, ei ar trebui într-un timp suficient de scurt, dar totodată aplicabil, să își găsească alte PRE-uri pe care să le conțină. Cât am putut, am încercat să corelăm aceste termene astfel încât să nu fie prea mare nici timpul în care PRE-ul păstrează titularul de licență pe care nu îl mai vrea, nici prea mare timpul în care alte PRE-uri îl preia sau Transelectrica poate să îl înscrie. Să îi actualizeze nivelul garanției – ne-am gândit și la asta, nu neapărat trebuie să își țină o garanție în măsura în care toți titularii de licență s-ar înregistra inițial ca PRE, nu trebuie să mențină o garanție mare la Transelectrica, mai ales că el poate să se extindă ca și volum de activitate dar să aibă toate formele necesare îndeplinire, astfel încât în momentul în care cere reactivarea acestei convenții de PRE doar nivelul garanției să fie recalculat și în cazul în care nu reușește nici să își găsească un alt PRE nici să-și aducă nivelul garanției la nivelul solicitat de Transelectrica intră și el în procedura de revocare. Mi-aș fi dorit să verificați și dumneavoastră aceste termene astfel încât să găsim o cale de mijloc.

Marian Cernat, ANRE: Hai să vedem dacă mai există și alte păreri referitor la acest punct. Ați văzut, sunt practic 2 soluții. Una, ca toată lumea să se înscrie ca PRE și când nu are alt PRE, să fie activat PRE-ul, a doua fiind ca PRE-ul din care face parte să-și asume responsabilitatea dezechilibrelor până când fie și-a făcut alt PRE sau s-a înscris în alt PRE, fie i s-au luat consumatorii și a fost scos din piață. Vreau să ascult și alte opinii, din partea PRE-urilor, din partea titularilor de licență. Am ascultat până acum opinia Transelectrica și a unui PRE, mai bine spus a unui titular de licență care și-a asumat responsabilitatea echilibrării ca PRE.

Cristian Popescu, CIGA Energy: În principiu, din punctul nostru de vedere, așa cum s-a promovat proiectul de ordin, ni se părea că ne critică pe acest segment, fiindcă problemele apar din sutele de membri care sunt într-un PRE, unu-doi care sunt într-o prăbușire totală și respectiv din nou apare problema cine îi va plăti această prăbușire. Adică rămâne cu totul la PRE și mai așteaptă încă 10-15 zile să îi crească datoria pe care se pare că nu o va plăti niciodată sau se mută într-un termen relativ mai ușor, să fie dat afară din piață sau eventual se mai mută la Transelectrica care are o garanție sau o constituie. În general, ceea ce ați spus, să i se spună lui să se ducă la

Transelectrica, nu se va duce pentru că el nu mai este în stare să facă acest lucru. Aceștia sunt cei discutabili, nu cei cu alte probleme. Sunt un număr de 2-3 furnizori pe an în situația aceasta, care se prăbușesc și nici nu vor sau nu reușesc să aibă o prăbușire controlată. Sunt unii care își lichidează afacerea, dar încearcă să o lichideze "curat". Deci pe zona aceasta este rugămintea noastră să ne ajutați și nouă ni se părea că ne era util, că dacă nu se mergea pe varianta aceasta de Transelectrica nu ar putea gestiona, termene foarte scurte. Pentru situații de genul acesta să dăm termene de 5 zile sau ceva de genul acesta. În special, că am găsit niște termene la alte articole și am făcut observații, pentru revocarea unui PRE, dacă nu realizează creșterea garanției, undeva în 5 zile calendaristice. Și în partea aceea s-a prevăzut ca fiind 5 zile pentru PRE, ori practic financiar nu se prea poate face așa ceva, în schimb la ei spunem 10-15 zile. Pe segmentul acesta, este și părerea noastră sau să se înscrie toți cum este prevăzut în propunerea aceasta sau să se dea termene foarte scurte pentru a-i putea elimina.

Marian Cernat, ANRE: Părerea dumneavoastră, ca specialist, care este referitor la responsabilitatea unui titular de PRE? Titularul de PRE să nu aibă nici o responsabilitate, doar să gestioneze calculul dezechilibrelor și să ia tariful acela de PRE?

Cristian Popescu, CIGA Energy: Eu zic că și aceasta este o activitate foarte dificilă și complexă, dar problema este că în momentul în care înscrii un membru pornești de la premiza că este bun-platnic și serios, îți asiguri eventual niște reacții, dar modul de decontare a pieții și evoluția în piață cu decontare după o lună și ceva, te poate aduce, în cazul unui rău-platnic, la niște pierderi foarte mari.

Marian Cernat, ANRE: Pe acel rău-platnic dumneavoastră îl urmăriți zi de zi, are dezechilibre în mod sistematic, de ce nu acționați imediat, din prima zi, când constatați că are un dezechilibru?

Cristian Popescu, CIGA Energy: Problema noastră apare când nu e bun-platnic, dezechilibre au toți.

Marian Cernat, ANRE: Păi una este să ai dezechilibre normale, în sensul că ai o prognoză de consum și în jurul acestei prognoze ai dezechilibre și cu plus și cu minus și alta e când constatați că un titular de licență vinde energie fără să facă achiziție și dumneavoastră îl țineți în PRE în continuare.

Cristian Popescu, CIGA Energy: Nu îl ținem. În momentul acela vrem cât mai repede să îl scoatem. Îl avertizăm că nu procedează corespunzător și vrem cât mai repede să îl scoatem afară, dar situațiile sunt două așa cum v-am spus.

Marian Cernat, ANRE: Atunci când vedeți că unul face dezechilibre, nu declanșați un semnal de alarmă, că el va avea costuri mari cu dezechilibrele.

Cristian Popescu, CIGA Energy: Ba da, dar noi din fericire nu am avut situații de genul acesta. În schimb, rău-platnici am avut care nu fac dezechilibre foarte mari și plătesc întârziat.

Marian Cernat, ANRE: Cred că sunteți de acord cu mine, că această urmărire/monitorizare se poate face mult mai atent la nivelul PRE-ului decât la nivelul Transelectrica.

Cristian Popescu, CIGA Energy: Se face!

Marian Cernat, ANRE: Altă opinie!

Alina Călugăreanu, Electrica: Aș dori dacă se poate, vizavi de cele două variante pe care le-ați propus: să rămână la nivelul PRE-urilor până când se rezolvă problemele sau varianta propusă prin Regulament. Domnul de la Transelectrica a propus o variantă care, din punctul nostru de vedere,

este între cele două variante. Dacă el este înscris într-un alt PRE care să poată să îi preia portofoliul, atunci să fie scos din piață. Înțeleg că asta e opinia Transelectrica? Dacă nu își face formele la Transelectrica, implicit este scos din piață și atunci asta ar rezolva problema.

Marian Cernat, ANRE: Păi da, dar problema este până la scoaterea din piață cine suportă costurile cu dezechilibrele?

Alina Călugăreanu, Electrica: Păi, până la scoaterea din piață, în momentul în care nu mai are PRE, el nu există în piață! Eu asta înțeleg că a fost opinia Transelectrica.

Marian Cernat, ANRE: Nu se poate face asta de azi pe mâine, pentru că dacă este un titular de licență care nu este furnizor, este un trader, este simplu, dar dacă este un furnizor la clienți finali trebuie întâi să rezolvi problema transferului clienților finali la FUI.

Alina Călugăreanu, Electrica: Exact și se aplică procedura.

Marian Cernat, ANRE: Se aplică, dar știți cât durează procedura?

Alina Călugăreanu, Electrica: În 2-3 zile nu ar fi nici o problemă. ANRE trebuie să informeze una din părți, atât. Transelectrica face o verificare ...

Marian Cernat, ANRE: Și cam cât ziceți dumneavoastră că este timing-ul pentru această procedură? 3 zile lucrătoare? Câte zile credeți că sunt necesare pentru a transfera niște clienți finali de la un astfel de titular de licență la un FUI?

Alina Călugăreanu, Electrica: Operatorul de rețea este cel care gestionează datele ...

Marian Cernat, ANRE: Operatorul de rețea nu știe că acesta face...

Alina Călugăreanu, Electrica: Păi cum nu știe? Operatorul de rețea semnează anexele. Eu când merg ca PRE la Transelectrica să dau afară un client, eu mă duc cu anexele semnate de operatorul de rețea.

Marian Cernat, ANRE: Deci el află după ce îl sesizați dumneavoastră ca PRE.

Alina Călugăreanu, Electrica: Declanșatorul clar este PRE-ul, el declanșează acest proces.

Marian Cernat, ANRE: Bun și operatorul de rețea trebuie să sesizeze autoritatea, să îi transmită lista locurilor de consum, asta înseamnă o scrisoare, asta înseamnă să zicem 2 zile. ANRE primește scrisoarea, apoi face o altă scrisoare adresată FUI, asta mai durează încă 2-3 zile, deci sunt 5 zile cel puțin în total?

Dumitru Geanina, Enel: Noi avem o observație pe articolul 27 coroborat cu 28, referitor la PRE-OD. Articolul 28 clar preia prevederea din Ord. 97 privind minimizarea costurilor de către OD și delegarea responsabilităților într-un PRE în acest sens. Articolul 27 a rămas ca în Codul comercial, așa cum a fost scris, pare neclar și noi am propus eliminarea lui.

Marian Cernat, ANRE: Ce spune articolul 27?

Dumitru Geanina, Enel: *"Fiecare distribuitor concesionar titular de licență va înființa o PRE separată pentru administrarea diferențelor în legătură cu achiziționarea energiei electrice pentru acoperirea pierderilor tehnice în rețelele sale electrice."*

Marian Cernat, ANRE: Păi din anul 2005 până acum a fost clar. De ce acum nu vă este clar?

Dumitru Geanina, Enel: Păi ar trebui eliminat, în condițiile în care 28 coroborat cu 97 spune clar *”În scopul minimizării costurilor cu dezechilibrele, operatorii de rețea au dreptul să își transfere responsabilitatea echilibrării pentru pierderile tehnice în rețele oricărei alte PRE care este înregistrată la OTS.”*

Marian Cernat, ANRE: Care este contradicția între ele? Eu nu văd nici una!

Dumitru Geanina, Enel: Ce rol are 27, dacă 28 spune clar că pot să deleg responsabilitatea? Se crează confuzii!

Marian Cernat, ANRE: Nu văd nici o confuzie!

Dumitru Geanina, Enel: Pare să se reia acțiunea aceea cu PRE-OD și mai spune ceva despre administrarea diferențelor ...

Marian Cernat, ANRE: Și în ordinul aferent CPT-urilor tot așa spune, că fiecare operator de rețea trebuie să își formeze PRE pentru CPT și la articolul următor, că poate să-și delege responsabilitatea în anumite situații.

Dumitru Geanina, Enel: Considerați că există riscul ca printr-o altă prevedere să se reia obligația înființării PRE-OD?

Marian Cernat, ANRE: Există riscul ca fiecare titular de licență să fie PRE.

Dumitru Geanina, Enel: Asta am reținut!

Sbârcea Alin, FDEE Muntenia Nord: Noi suntem tot distribuitori, concesionari, nu cred că mai apare unul nou acum pe piață ca să se aplice acest articol, ca în timp să se înființeze ... noi ce-o să facem? Ieșim din PRE, ne înregistrăm ca PRE și intrăm din nou? Ce sens are articolul acesta, mai ales la distribuție? Pentru restul participanților am înțeles problema, că rămâne Transelectrica când aceștia dau faliment. Acum distribuitorul concesionar nu cred că intră în această categorie.

Marian Cernat, ANRE: Este reglementat și reglementatorul are grijă să nu dea faliment.

Sbârcea Alin, FDEE Muntenia Nord: Păi și atunci ce sens mai are articolul 27?

Daniela Cristescu, ANRE: Regulile acestea nu sunt scrise doar pentru viitor și tot ce s-a întâmplat până acum ștergem și rămân așa ca și cum nu s-ar fi întâmplat.

Marian Cernat, ANRE: V-am mai zis că am preluat mot-a-mot tot ce s-a putut prelua fără schimbări. Atâta vreme cât nu contrazice ceva, poate să rămână.

Dumitru Geanina, Enel: Ce înseamnă *”achiziția diferenței”*? Ce este această diferență?

Daniela Cristescu, ANRE: Am greșit eu probabil.

Marian Cernat, ANRE: Nu este exact ca în Cod?

Daniela Cristescu, ANRE: Probabil că în Cod scria achiziția CPT.

Dumitru Geanina, Enel: Este exact ca în Cod.

Marian Cernat, ANRE: Păi și atunci eu mă înreb, cum până acum ați înțeles și acum nu mai înțelegeți? Bine, am reținut observațiile dumneavoastră. Ca PRE se pune problema responsabilității dezechilibrelor, nu pentru alteceva.

Daniela Cristescu, ANRE: Și a mai fost solicitarea de a modifica terminologia de a utiliza "CPT" în loc de "pierderi tehnice în rețele". Evident nu este o mare modificare. După părerea mea, așa cum este definiția înseamnă exact același lucru, adică cuvântul "tehnic/tehnologic" ne duce oricum către ideea că nu sunt și cele comerciale, iar ele sunt. Definiția pentru pierderi tehnice este diferența dintre energia intrată și energia ieșită.

Laurenția Predescu, CEZ Romania: Noi propunem utilizarea termenului de CPT.

Dumitru Geanina, Enel: De la articolul 156 până la articolul 160 noi am propus să fie numit consum propriu tehnologic, pentru că acesta este sensul, este CPT. Articolul 28 alineatul 2 a rămas formulat astfel " *În cazul transferării responsabilității echilibrării conform alin. (1), PRE care preia responsabilitatea echilibrării pierderilor tehnice în rețelele unui operator de rețea are obligația de a utiliza metoda de repartizare a costurilor/veniturilor cu dezechilibrele prevăzută în Regulile aplicabile părților responsabile cu echilibrarea și participanților din cadrul acestora pentru alocarea costurilor/veniturilor cu dezechilibrele către membrii săi.*"

Marian Cernat, ANRE: Da! Ce este neclar acolo?

Dumitru Geanina, Enel: Ordinul 97 spune că ANRE avizează procedurile ...

Marian Cernat, ANRE: Nu, este vorba de acel proiect de ordin pe care îl avem în lucru cu PRE-urilor.

Dumitru Geanina, Enel: Deci va fi un alt ordin, încă unul pe lângă cele trei regulamente? Va fi un nou regulament privind regulile aplicabile PRE?

Marian Cernat, ANRE: Da!

Dumitru Geanina, Enel: Și acele reguli când credeți că vor intra în vigoare?

Marian Cernat, ANRE: Termenele de livrare vor fi corelate. Noi intenționăm ca acel ordin fie intră înaintea acestuia, fie în același timp cu acesta.

Dumitru Geanina, Enel: Avem o nouă variantă a acelor reguli?

Marian Cernat, ANRE: Nu!

Dumitru Geanina, Enel: Și în acele reguli nu cumva era vorba de transparența acelor PRE?

Marian Cernat, ANRE: Ba da! Ce s-a modificat? Propunerea a fost așa: că PRE-urile cu CPT trebuie să aplice o anumită regulă de calcul al dezechilibrelor și a costurilor cu dezechilibrele și să publice dezechilibrele și prețurile dezechilibrului, iar PRE-urile fără CPT să aplice aceeași regulă pentru toți titularii de licență membri ai PRE-ului și să pună la dispoziție datele necesare astfel încât fiecare titular de licență din Pre să se asigure că s-a aplicat unitar regula respectivă, deci în interiorul lor.

Dumitru Geanina, Enel: Deci după acele propuneri noi nu s-a modificat nimic?

Marian Cernat, ANRE: Nu!

Dumitru Geanina, Enel: Îmi cer scuze, dar operatorii de distribuție au trimis o poziție agreată prin care au solicitat autorității fie modificarea acelor propuneri, fie recunoașterea integrală a costurilor cu achiziția CPT.

Marian Cernat, ANRE: Propun să nu mai reluăm discuția pentru că am avut-o de nenumărate ori. Am primit observațiile. Le-am analizat. Cum va ieși ordinul final am spus în sinteza observațiilor ca urmare a discuțiilor pe care le-am avut. Așteptăm să promovăm acest ordin. Alte observații?

Sorin Mincă, RWEA: Aici o să mă refer, ca primă observație, la eliminarea ecartului de 250 de lei dintre oferta de creștere și scăderea de putere în sensul de echilibrare. Din câte știm noi, acest ecart a fost introdus pentru a proteja de abuz de poziție de dominantă în piață. Știm că această piață este foarte concentrată. Totuși piața a rămas destul de concentrată, de ce se dorește eliminarea acestui ecart din moment ce singurele rezultate, cel puțin din punctul nostru de vedere, oferă o creștere a prețului de deficit în special.

Marian Cernat, ANRE: Deci, poziția dominantă nu înseamnă neapărat că cel care o poziție dominantă și uzează de această poziție dominantă, iar eliminarea acestui ecart este în spiritul liberalizării cât mai mult a PE. Noi am constatat că, din practica de până acum, nu s-a abuzat de preț, deși limita este de PIP+450 de lei. Ați văzut că prețul de up este undeva până la 300 de lei și este în lucru la nivelul UE un cod de rețea privind PE care elimină toate aceste restricții. Noi trebuie, pas cu pas, să ne pregătim pentru eliminarea acestui cod. Unul dintre pași este și eliminarea acestui ecart de 250 între prețul maxim și prețul minim, într-un interval orar practicat de către un posesor de unități dispecerizabile de o anumită categorie. Personal, nu mă aștept ca această eliminare a restricției de 250 să ducă la creșteri importante ale prețului la up.

Daniela Cristescu, ANRE: Ea este asociată cu transparența aceea de publicare a ofertelor și este un pas către tendințele pe care le puteți verifica acum, anumite tehnici de la CE și anume de eliminare a tuturor restricțiilor de preț inclusiv al limitei maxime care este acum pe piețele cuplate pentru ziua următoare, care este foarte mare, aproximativ 3000 euro, inclusiv a prețurilor negative. Piața din România trebuie să se obișnuiască cu acest mediu concurențial pentru ca piața să se exprime și să dea semnalele corecte, astfel încât să nu fie necesare alte corecții administrative care o distorsionează și mai mult.

Cristi Culea, RWEA: Am fost totuși atenționați că nu s-au constatat încălcări ale poziției de monopol sau nu a fost uzată pentru a avea niște prețuri mai mari.

Marian Cernat, ANRE: Nu s-a uzat de ea, nu că nu au uzat-o!

Cristi Culea, RWEA: Au un raport în acest sens sau s-a solicitat vreun raport în acest sens, având în vedere că totuși este o concentrare masivă a PE pentru partea de reglaj.

Marian Cernat, ANRE: Să știți că concentrarea a fost mare la începutul PE, dar acum ați văzut că practic toate unitățile dispecerizabile sunt capabile să facă reglaj secundar și nu mai vorbesc de terțiar, rapid și lent. Unde mai are, să zic așa, poziție dominantă este la reglajul secundar pentru că la Hidroelectrică toate unitățile dispecerizabile fac practic și reglaj secundar și sunt majoritari în piață, deci sunt participanți la piață. Efectiv din monitorizare din piață nu am depistat situații în care acel dominant să uzeze de poziția lui dominantă.

Cristi Culea, RWEA: Practic nu există nici un raport final în acest sens.

Marian Cernat, ANRE: Păi da, nu există nici un raport să vorbească despre cel care are o poziție dominantă că a uzat de ea. Nu avem nici așa, dar nici așa.

Cristi Culea, RWEA: Ne-am gândit totuși ca acest preț în PE de 300 de lei nu este chiar un preț mic, având în vedere protecția pe care o oferim consumatorului final cu toții. Ne-am gândit că

totuși această lipsă de prețuri masive este datorată aceluși PIP+450 de lei, respectiv cei 250 pe ofertele de preț.

Marian Cernat, ANRE: Nu v-am înțeles exact.

Cristi Culea, RWEA: Ne-am gândit că tocmai aceste limitări care sunt prezente la ziua de astăzi au notificat această creștere a prețurilor pe care o estimăm toți participanții la piață.

Daniela Cristescu, ANRE: Este posibil, dar a existat și până acum o prevedere care spunea că dacă un participant pe PE are niște tranzacții de volum mai mare de 40%, toate ofertele lui sunt publicate de Transelectrica pe site-ul ei, ca să ofere tuturor participanților posibilitatea să remarce, să sesizeze și să ne atenționeze în cazul în care noi nu ne-am fi dat seama dacă vreun participant care deja avea poziție dominantă pe piață ar fi abuzat de ea. Acum s-ar putea, o dată cu liberalizarea, tentativele să fie mai dese și să se exprime mai tare. Există însă posibilitatea și noi vom fi mai atenți, a crescut experiența și a noastră și a Consiliului Concurenței care se ocupă de abuzul de poziție dominantă, în analiza unor astfel de cazuri este necesar și cu ajutorul dumneavoastră, care veți vedea și remarca aceste oferte, ale tuturor postate, pe site, să remarcăți dacă se întâmplă un astfel de abuz, să le adresăm așa cum se întâmplă, așa cum este teoria că te adresezi cazului și nu îi reglementezi/limitezi piața și le vom sancționa ca și abuzuri de poziție dominantă.

Marian Cernat, ANRE: Ați văzut că s-a propus în noul proiect ca a doua zi să se publice toate ofertele pe PE, ca la o lună de la livrare să se publice toate tranzacțiile de pe PE, deci un grad de transparență mai ridicat.

Cristi Culea, RWEA: Ideal ar fi să se publice ofertele și nu tranzacțiile.

Marian Cernat, ANRE: Deci a doua zi oferta și după o lună tranzacțiile.

Cristi Culea, RWEA: Nu neg experiența dumneavoastră sau a Consiliului Concurenței, dar istoric vorbind, rapoartele instituțiilor menționate, cel puțin pentru Consiliul Concurenței, dacă nu mă înșel, ultimul raport a fost demarat în anul 2013 cu rezultate în 2016. Asta apropo despre ce discutăm mai devreme. Așteptăm 4 ani de zile în care plătim niște costuri mai mari să zicem pentru potențialul de poziție dominantă, după care ni se va spune: ”da, s-a greșit, mulțumim foarte mult”.

Marian Cernat, ANRE: Haideți să vedem de ce sunt costurile mai mari. Noi avem o PE care la ora actuală are undeva la 7-8-9-10% din piața de energie, din consumul intern brut. Când am startat-o în 2005, treptat volumul a scăzut și ajunsese undeva la 4-5%. De ce acum ne-am întors iar la 10%?

Cristi Culea, RWEA: Îmi amintesc să volumul dimensionat pe PE a fost la 3%.

Marian Cernat, ANRE: Și de ce credeți că acum e 10%?

Cristi Culea, RWEA: Pe de altă parte au escaladat toate piețele. Permiteți-mi să vă amintesc că PZU a fost cu 7-10% și este 49% dacă nu mă înșel...

Marian Cernat, ANRE: Stați că deja vorbim de lucruri diferite. Ce are una cu alta? Păi PE nu este în funcție de cerere și ofertă. Volumul ei este în funcție de dezechilibre. Hai să vedem de ce avem dezechilibre mai mari. Printre măsurile pe care le-am propus sunt unele care să stimuleze participanții la PE să aibă dezechilibre cât mai mici ... Am înțeles opinia dumneavoastră și anume că sunteți împotriva eliminării ecarterului de 250 de lei dintre prețul maxim și minim dintr-un interval dispecerizabil. Alte opinii?

Călian Dorel, Iernut Romgaz: Noi, în calitate de producători, susținem eliminarea acestei restricții de 250 și cred că creșterea prețurilor în PE cred că în primul rând se datorează dezechilibrelor masive care se crează în sistem și care produc și costuri suplimentare producătorilor și îi pun în dificultate și câteodată duc la eliminarea multor producători pe PE datorită acestor dezechilibre. Aici mă refer la opriri, porniri etc. Noi susținem eliminare și personal nu cred că va duce la creșterea prețului energiei electrice pe PE. Îi vor face mai atenți pe cei care produc dezechilibre și cred că nu premiarea lor este necesară, ci sancționarea mai drastică care ar duce la alinierea lor ca situația corectă.

Marian Cernat, ANRE: Analizând evoluția volumului PE în sensul că în ultimii ani are o tendință crescătoare, asta arată, că de fapt măsurile din PE nu au stimulat participanții să vină echilibrați, ci se pare că prețul PE este unul convenabil, prețul de deficit vorbesc, pentru participanți, pentru că altfel nu se explică de ce se duc în PZU și fac o ofertă care nu duce la tranzacție în sensul că a cerut un preț de cumpărare prea mic când este clar că după PZU mai are Intra-day și este clar că, statistic vorbind, prețul la PZU și prețul la Intra-day totdeauna este mai mic decât prețul de deficit al PE. De câte ori Transelectrica a întrebat: de ce ai venit când ai intrat în dezechilibru? Explicații au fost de genul că nu am reușit să tranzacționez pe PZU. Cum să nu reușești să tranzacționezi când acolo pui prețul zero și obții prețul de închidere al pieței. Deci, nu există riscuri, dacă vrei neapărat să tranzacționezi ai soluții, pornind de la premiza că prețul de la PZU este întotdeauna mai mic decât prețul PE, dar se pare că prețul PE convine și atunci chiar dacă el va crește un pic, va fi un stimulent pentru participant să se echilibreze înaintea PE. Avem o piață Intra-zilnică cu tranzacționare continuă, cu 2 ore înainte de ora de livrare. Din păcate volumul tranzacționat pe această piață și numărul participanților activi sunt mici. Acest lucru este inexplicabil. Eu mă așteptam, personal, ca producătorii deținători de unități dispecerizabile regenerabile să fie cei mai activi pe această piață. În sensul că, atunci când au energie de excedent, de ce să o dea la prețul de excedent al PE și nu ofertează pe Piața Intra-zilnică să obțină un contract și să își ia și certificatele verzi. Din fericire au parteneri și dumenavoastră cei de la termo puteți oricând lua energie cu 10 lei și să opriți producția economisind gaz/păcură/cărbune sau ce consumați, astfel diferența de preț intră în buzunarul dumenavoastră, dar trebuie să aveți parteneri. Eu credeam că cei mai activi titulari de licență pe Piața Intra-zilnică vor fi cei din regenerabile.

Sorin Mincă, RWEA: Să vorbim de Intra-day, că aici este misterul, este relativ dificil pentru producătorii din regenerabile. Bate vântul sau nu bate. Nu poți să fii în deficit sau în excedent, cu cine se echilibrează dacă toți suntem în aceeași situație?

Marian Cernat, ANRE: Cu cei termo! Dacă aveți excedent și vă duceți și faceți ofertă de vânzare pe Intra-day cu 10-20 de lei este convenabil pentru un grup termo să ia energia aceea și să își reducă producția și să obțină un profit din asta. Hidro, este primul care poate să profite de asemenea tranzacții. Am introdus acum și translatarea ofertei la unitățile dispecerizabile care nu au notificare pe PE, translatarea ofertei la Up și introducerea ofertei la Down, tocmai pentru a-i stimula să fie activi pe Piața Intra-zilnică. După introducerea acestui mecanism chiar că nu mai e nici o scuză pentru Hidroelectrică să nu participe la Piața Intra-day și va fi un partener foarte bun pentru regenerabile.

Sorin Mincă, RWEA: Asta cu tranzacțiile pe Intra-day este va fi și nu ar fi putut fi momentan.

Marian Cernat, ANRE: Ar fi putut fi și până acum, pentru că și până acum aveam mecanismul de translatare a ofertei, dar nu aveam introducerea ofertei la reducere atunci când grupul nu era notificat pe PE și aveau niște reticențe de a folosi aceste grupuri. Nu ar fi putut să facă tranzacții pe Intra-day numai cu grupurile care erau în funcțiune, fără risc. Alte opinii?

Cristi Culea, RWEA: O singură mențiune aş vrea să mai fac referitor la PE. Din ce ați menționat dumneavoastră de nenumărate ori și noi tot timpul încercăm să ducem toată PE la o piață de reglaj și a micșora dezechilibrele. Pe de altă parte văd că producătorii clasic, cum zicea domnul de la Iernut ajunge să te dea afară din PE și nu reușește să facă.

Marian Cernat, ANRE: Ați înțeles ce înseamnă pentru dânsul dat afară? Înseamnă porniri-opriri dese, nu că i s-ar reduce producția în PE și că este pus să oprească și apoi să pornească.

Cristi Culea, RWEA: Presupun că este acoperit!

Marian Cernat, ANRE: Da, este acoperit, dar există reticența asta că orice oprire/pornire implică probleme tehnice.

Dudas Csaba, Iernut Romgaz: Costul cu oprirea/pornirea este limitat după MW disponibili, noi avem o limitare, iar dumneavoastră nu o aveți.

Cristi Culea, RWEA: Pe de altă parte asemenea probleme se întâlnesc și la grupurile eoliene.

Marian Cernat, ANRE: Am rugămintea ca fiecare să își spună punctul de vedere din poziția lui, lăsați-i pe ceilalți, se pot apăra singuri.

Cristi Culea, RWEA: Mai am câteva observații legate de obligativitatea distribuitorului de a transmite niște prognoze pentru consum și pentru producție pentru membrii PRE-urilor pentru a se stabili dimensiunea. Așa a fost stabilit în Codul comercial în 2004, probabil așa s-a gândit la timpul respectiv. La ora actuală mi se pare că cea mai bună metodă este ca după realizat se descoperă dimensiunea, deci în fiecare lună există sub forma unui realizat se poate vedea dimensiunea unui PRE. Mi se pare un efort inutil și pentru distribuitori să facă prognoze.

Marian Cernat, ANRE: Ideea în Codul comercial inițial a fost că dimensionarea aceasta se face pentru viitor și de asta s-a apelat la prognoză, dar e de reflectat.

Cristian Popescu, Ciga Energy: Credem că aceste prevederi trebuie corelate și cu prevederile reglementărilor privind acordurile de rețea care au intrat în vigoare...

Geanina Dumitru, Enel: La articolul 56 se spune că operatorii de distribuție fac o prognoză pentru PRE. Nu pot să facă prognoză pentru PRE la nivel de PRE, pot să facă o prognoză pentru zona de licențe, pentru clienții/furnizorii aferenți zonei de licență, deci nu pentru PRE.

Marian Cernat, ANRE: Păi la asta se referă. Fiecare OD pentru licența lui și dacă are clienți finali la el pentru aceia spune, uite prognoza la aceștia este atât, la ceilalți atât. Nu poate să facă el prognoza pentru clienții finali din altă parte.

Daniela Cristescu, ANRE: Am scris asta, doar pentru zona de licență proprie. Putem clarifica!

Mircea Marius Anton, Transelectrica: Am și eu un lucru de clarificat. Există încă formule care nu au primit cea mai elocventă formă. Aș recomanda, în primul, clarificarea tuturor termenilor, cu definiții, ca să fie cât mai bine înțeleși și aş folosi peste tot ”de transmitere”, pentru că are obligații de transmitere a tranzacțiilor angajate, ... de transmitere a notelor ...

Marian Cernat, ANRE: Păi este altă nuanță. Am avut la dezbateră anterioară cu ordinul de măsurare această discuție. Una este să transmiți și alta este să faci disponibile. Să le faci disponibile, asta înseamnă că trebuie să vină să și le ia. Să i le transmiți, înseamnă că i le dai acasă. Deci, dacă s-a zis transmitere e una, dacă s-a zis punerea la dispoziție e alta. Haideți să o luăm caz cu caz care este soluția. Nu putem să generalizăm și să folosim doar punerea la dispoziție.

Mircea Marius Anton, Transelectrica: Volumul de trafic, de exemplu, către operatorul de decontare este imens.

Marian Cernat, ANRE: Mircea, hai să înțeleg un lucru. Este ceva nou în asta? Am modificat ceva acum?

Mircea Marius Anton, Transelectrica: Nu, dar speram să beneficiem de modificarea aceasta acum.

Marian Cernat, ANRE: V-am spus de la început că principiul a fost să facem cât mai puține modificări, acolo unde este strict necesar. Dacă până acum a mers, o lăsăm așa și o să avem grijă în timp să facem perfecționare.

Mircea Marius Anton, Transelectrica: Privind ofertarea pe PE, se menține același paragraf din Codul comercial care zice că există o poartă de închidere la ora 17, ce fac eu la ora 17, mă uit dacă cineva nu a dat ofertă de închidere, iau contact cu producătorul și îi acord 30 de minute să îmi dea o ofertă pe care nu mi-a dat-o până la poarta de închidere, atunci poarta aia de închidere ce rost mai are?

Marian Cernat, ANRE: Dacă, când s-a închis poarta, din punct de vedere tehnic, platforma asigură toate condițiile ca toate datele să fie introduse în platformă corect verificarea e formală. De ce te legi de asta?

Mircea Marius Anton, Transelectrica: Corect ar fi așa, o jumătate de oră înainte de închiderea porții, se verifică ofertele și transmite o informare că au la dispoziție fix 30 de minute să transmită oferta până se închide poarta. La ora 17.00 chiar și mie imi este imposibil să introduc o ofertă.

Marian Cernat, ANRE: Și ce te deranjează dacă se spune că după aceea trebuie să faci o verificare?

Mircea Marius Anton, Transelectrica: O fac, dar cel care este găsit vinovat că nu o are, are la rândul lui dreptul de încă 30 de minute să îmi transmită o ofertă. Acele plus 30 de minute față de celelalte plus 30 de minute ale mele, nu mai atunci capăt eu prețul de la PZU.

Marian Obretin, Transelectrica: Mai pe scurt, tot acest proces se închide la 18:45. Pornirea considerată în etapa de programare de pregătire a funcționării sistemului pentru ziua următoare, finalizarea acestui proces la ora 19 când și Piața Intra-zilnică pentru ziua următoare începe activitatea. Deci practic ne rămâne la dispoziție un sfert de oră în care să realizăm programarea zilei următoare. Propunerea făcută de noi este ca acele 30 de minute pentru fiecare operație să se reducă la 15 minute. Astfel am avea timp suficient.

Marian Cernat, ANRE: Bine!

Mircea Marius Anton, Transelectrica: Legat de managementul congestiilor, s-a cam complicat un pic. Niciodată nu a fost simplu. Din punct de vedere practic oricând pot să iau prima ofertă în ordinea de merit care induce congestie, o iau pe a doua care nu induce congestie...

Marian Cernat, ANRE: Ce nu este clar?

Mircea Marius Anton, Transelectrica: Eu în particular am înțeles.

Marian Cernat, ANRE: Păi dacă ai înțeles tu, înseamnă că a înțeles și Transelectrica. Mircea, eu am verificat toate formulările acelea și sunt foarte bine. Dacă ai nelămuriri, vii și discutăm.

Daniela Cristescu, ANRE: Dacă totuși induceți un dubiu și nu aș vrea să existe aceste lucruri.

Mircea Marius Anton, Transelectrica: Oricum trebuie să dezvoltăm proceduri, care nu sunt puține, sunt vreo 13 la număr.

Marian Cernat, ANRE: Dar o să fie un timp de implementare.

Daniela Cristescu, ANRE: În privința aceasta cu managementul congestiilor, rugămintea este să ne spuneți totuși dacă este bine și dacă nu este bine, de ce nu e bine, pentru că eu am beneficiat de cunoașterea dlui Cernat, dar dacă însă Transelectrica nu este de acord și crede că nu este corect... cunoașterea dlui cernat care vine din experiența lui de lucru la dispecerul energetic național ... am înțeles-o cu greu și am încercat să o scriem în prevederi de reglementare și în formulă. Dacă dumneavoastră credeți că nu e bine, aș vrea să spuneți de ce și cum este altfel și dacă este bine ar fi util să ne spuneți asta. Pentru că acum este o clarificare pe care am înțeles-o de la dl Cernat. Eu mă așteptam și încă mă întreb ... ar trebui să rezulte aceleași costuri și același mod de determinare al managementului congestiilor ca și până acum, doar că sunt scrise un pic altfel și în loc să faceți dumneavoastră media prețurilor/ofertelor care ar fi fost și au fost evitate, le dați una câte una și media aceasta dacă are nevoie o face OPCOM-ul. Nu am intenționat să se modifice nimic ca și esență, dar dacă însă considerați că nu este bine, vă rog să imi spuneți explicit ce nu este bine, cum faceți și cum ar trebui. Aș vrea să nu existe un dubiu pentru toți acești participanți la piață care au înțeles că ar putea fi vreo problemă legată de costurile cu managementul congestiilor și totuși pot fi asigurați că este în regulă calculul, adică să înțeleagă și dumnealor și să fie convinși că așa este corect.

Luminița Lupului, OPCOM: Aș dori să fac câteva precizări. Chiar dacă Mircea a înțeles indicațiile, ar fi bine ca toată lumea să le înțeleagă, tocmai pentru că este vorba de niște costuri cu managementul congestiilor.

Marian Cernat, ANRE: Doamna Lupului, dumneavoastră ați citit textul?

Luminița Lupului, OPCOM: Bineînțeles!

Marian Cernat, ANRE: Și la-ți înțeles?

Luminița Lupului, OPCOM: Nu! Cum este definită tranzacția virtuală, cum este definită tranzacția anulată? Cum să înțelegem că noi va trebui să facem un calcul vizavi de energia angajată, să calculăm un preț mediu ponderat, să intrăm într-o ordine de merit la care noi să calculăm un preț. Nu sunt clare!

Marian Cernat, ANRE: Mie mi se par clare!

Luminița Lupului, OPCOM: Nu!

Marian Cernat, ANRE: Acum sigur că dacă spunem că nu știm ce este tranzacția evitată, trebuie definită? Le definim!

Luminița Lupului, OPCOM: Dacă sunt clare și explicite le putem aplica. Iau un singur exemplu, ”dezechilibrul la notificare” apare în 4 articole și sunt 3 sensuri diferite. Toate articolele au putere de act normativ și trebuie aplicate, altfel creăm confuzie în rândul participanților. Dacă mă întrebați pe mine eu știu ce versiune să o aplic. E bine să găsim definițiile exacte, altfel poate fi contestată oricând de participanți.

Daniela Cristescu, ANRE: Dacă mi-au scăpat trei variante o să le refac. Nu am remarcat.

Luminița Lupului, OPCOM: Noi am observat în sinteza observațiilor că și la nivelul departamentului dumneavoastră există niște interpretări diferite. Dacă lucrurile acestea sunt publice și participanții văd ce înțeleg ei de aici și suntem susceptibili toți de contestații.

Marian Cernat, ANRE: Dar dumneavoastră la OPCOM toți aveți aceeași părere? E democrație la noi doamnă! Important este ce aprobă Comitetul de reglementare. Când Comitetul de reglementare a emis ordinul respectiv, atunci aceea este literă de lege, indiferent ce opinii avem noi până atunci.

Luminița Lupului, OPCOM: Faptul că există opinii publice diferite la un moment dat, peste 1-5 ani un participant se poate folosi de o opinie sau altele. Nu cred că este bine.

Marian Cernat, ANRE: Atâta timp cât discutăm, fiecare are o opinie. Atunci când s-a emis un ordin, ce scrie în el așa se face. Nu putem să închidem gura nimănui.

Gheorghe Sbârnea, ANRE: Îmi permiteți vă rog, că de fapt eu sunt acea persoană care am păreri diferite. Ultimul care decide este, exact cum a spus domnul Cernat, Comitetul de reglementare și în urma deciziei și a disucției din Comitet ar trebui să existe răspunsuri și la acele întrebări sau păreri cu totul diferite și rămase în tensiune față de soluția consolidată. E normal și legea așa și spune. După ce a trecut prin Comitetul de reglementare, se publică ce a decis Comitetul și clarifică pentru întreaga piață cum trebuie interpretat. Democrația este dificilă, dar este un progres.

Marian Cernat, ANRE: Doamna Lupului, haideți să recunoaștem că acest document este mult mai clar decât Codul comercial.

Marian Obretin, Transelectrica: Ca și termen de intrare în vigoare, care va fi?

Marian Cernat, ANRE: Păi voi cât propuneți?

Marian Obretin, Transelectrica: Noi la Transelectrica am considerat că va fi necesară pentru punerea în aplicare aproximativ 6 luni.

Marian Cernat, ANRE: Înseamnă că 3 luni sunt de ajuns. Am glumit! Și noi ne-am gândit la cel puțin 4 luni.

Marian Obretin, Transelectrica: Pentru că noi avem obligativitatea consultării publice și vor fi discuții și pe marginea procedurii, apoi după finalizarea procedurilor ar trebui să avem timpul necesar implementării în platforma informatică, ca și colegii de la OPCOM și acest proces este unul laborios.

Marian Cernat, ANRE: Bine, am înțeles. Deci propuneți 6 luni.

Mircea Marius Anton, Transelectrica: Dacă îmi mai dați voie, câteva precizări referitor la art.62. am încercat să corelăm articolul cu prevederile Legii energiei electrice și gazelor naturale, care face referire la reglajul primar, faptul că prima pereche preț-cantitate trebuie să corespundă ...

Marian Cernat, ANRE: Noi am elaborat documentul în baza reglementărilor la zi. Deocamdată nu am implementat achiziția... probabil în termenul de aprobare al acestui ordin va fi și ea realizată. Am înțeles și aveți dreptate aici. Dat fiind perspectiva de aplicare a ordinului respectiv, până atunci probabil se va implementa și achiziția reglajului primar și efectuarea lui de către anumite unități dispecerizabile și atunc nu mai e obligatoriu pentru toată. Dar vedeți că aceste zile ați făcut o procedură și aveți așa cuprins.

Marian Obretin, Transelectrica: Mai avem o observație despre publicarea limitelor minime și maxime pe PE, nu considerăm necesară.

Daniela Cristescu, ANRE: Dar nici nu cred că vă deranjează prea mult. Ideea a fost așa: încercăm să le menținem. Multe articole se dublează, proiectul ar putea fi curățat, dar am zis că mergem pe structura asta așa cum a fost, de aceea am făcut și corelarea cu articolele din Codul comercial și să le scoatem pe acelea care cu adevărat ne deranjează, ca să pornim de la o bază să zic așa ”nederanjantă”, ca să putem construi mai departe îmbunătățirile pe care probabil ofarte mulți dintre dumneavoastră vor să le aducă.

Marian Cernat, ANRE: Cum am spus și de la început, ce s-a putut prelua ad litteram așa s-a preluat. Numai ce a deranjat și a fost strict de modificat, am modificat. Dacă nu deranjează, vă rog să lăsăm așa.

Marian Obretin, Transelectrica: În proiectul de ordin anterior, la art.41 era prevăzut că unitățile dispeceerizabile eoliene și fotovoltaice sunt exceptate de la obligativitate transmiterii declarațiilor de disponibilitate. În actualul proiect de ordin această prevedere a dispărut. Vă rugăm să clarificați dacă este sau nu este necesară....

Marian Cernat, ANRE: Aceste prevederi au fost băgate în alt ordin.

Daniela Cristescu, ANRE: Ordinul 60 are niște prevederi pe care le-am integrat în aceste regulamente și aceea care se referă la declarațiile de disponibilitate, m-am gândit că locul lor era mai bine în regulamentul de programare și dispeceerizare și dacă nu am greșit și nu am scăpat, am introdus prevederea acolo și asta ar trebui să se vadă în propunerea de ordin ca atare.

Marian Obretin, Transelectrica: Dacă este propus în altă parte, suntem de acord. Mai avem o observație referitor la articolul 183 referitor la restricțiile de rețea și spune că atunci când trebuie să rezolve o restricție de rețea OT va preciza ...

Marian Cernat, ANRE: Dacă nu a deranjat până acum, de ce vă va deranja?

Marian Obretin, Transelectrica: Noi suntem obligați și transmitem către ANRE periodic machete și prin prevederilor standardului de performanță tot ceea ce se referă la managementul congestiilor. Prin aceste rapoarte noi considerăm că am îndeplinit obligația.

Marian Cernat, ANRE: Păi da și?

Marian Obretin, Transelectrica: Pe de altă parte cineva poate să întrebe ...

Marian Cernat, ANRE: Atâta vreme când elimini o congestie nu o elimini pe un anumit interval de timp? Când faci selecția în piață nu o faci de la ora d și 15 minute până la ora d și 42 minute? Deci, acesta este intervalul la care se face referire acolo. Noi nu am vrut să scoatem ceva nu a deranjat până acum și să facem minimul de modificări. Dacă așa a fost scris în Cod așa am preluat.

Sorin Mincă, RWEA: Aș dori să fac o intervenție foarte scurtă. Este vorba de un comentariu la observația noastră, în care se specifică că piața în vederea producătorului convențional trebuie să prezinte un obiectiv pentru asocierea celor din energia eoliană. Noi considerăm că acest comentariu nu își are locul aici.

Daniela Cristescu, ANRE: Eu cred că am scris asta. Nu îmi amintesc toate aceste comentarii, dar a fost ceva genul că liberalizarea, ceea ce este o măsură normală și anume ridicarea acelei restricții de 250, ar putea fi considerată ajutor de stat. A fost tendențioasă observația dumneavoastră și anume că o revenire la climatul normal de piață este făcută în ajutorul producătorilor convențională. Până atunci ei au acea restricție, iar dumneavoastră producătorii din surse regenerabile sunt beneficiarii unor ajutoare de stat. Eu personal și aici aș zice că trebuie să dăm

dovadă de moderație și toată lumea să poată să supraviețuiască, sigur cei care sunt eficienți, pentru că sistemul nu poate supraviețui doar cu surse regenerabile.

Sorin Mincă, RWEA: Sunt complet de acord cu dumneavoastră, ceea ce am solicitat este să eliminați acest lucru din propunere.

Marian Cernat, ANRE: O să refaceți o formulare.

Sorin Mincă, RWEA: Ar mai fi tot din partea noastră referitor la programul cu dezechilibrul la notificare, creșterea acestor coeficienți. Au fost foarte multe variante. S-a ajuns la urmă cel cu 20% penalizare din prețul de închidere al PZU, ceea ce este foarte mult.

Marian Cernat, ANRE: Cât propuneți?

Sorin Mincă, RWEA: Propunem status quo!

Marian Cernat, ANRE: V-am spus că trebuie să fie un preț stimulativ pentru participanții la piață să respecte notificarea și probabil o vom reduce la 1-2% din PIP, să aibă totuși o valoare, dar să nu fie împovărătoare.

Marian Cernat, ANRE: Am reținut și ne vom gândi să punem o penalitate cât mai corectă și să aibă un efect moderat. Dacă nu mai sunt observații, eu zic să ne oprim aici! Mulțumesc de participare!